

Obsah

Úvod	9
------	---

Středověk – pojem a obraz

1. Jak dlouho vlastně trval středověk?	11
2. Jak temný byl středověk?	12

Společnost a právo

3. Jaká práva měly ženy?	13
4. Jak svobodní byli prostí lidé?	14
5. Jaké byly možnosti vzestupu?	15
6. Jak byly vykládány společenské poměry?	16
7. Kam až sahala moc šlechty?	18
8. Jak vzniklo rytířstvo?	19
9. Jak fungoval feudální systém?	20
10. Co obnášela chudoba?	21
11. Co se stalo s těmi, kteří se nedokázali sami zaopatřit?	22
12. Které skupiny byly vytěsňovány na okraj společnosti?	23
13. Jaké bylo postavení Židů?	23
14. Řešily se konflikty vždy násilím?	25
15. Kdo rozhodoval o pravdě a právu?	26

Formy politického uspořádání

16. Proč se kněží prali v kostele?	29
17. Co byl lenní systém?	30
18. Čím se odlišoval císař od krále?	31
19. Odkdy trvala Svatá římská říše německého národa?	34
20. Kdo směl volit?	34
21. Jak vládl král?	35
22. Kdo směl spoluvládnout?	37
23. Jak tomu bylo s politickým vlivem žen?	38
24. Jak vznikla vévodství?	40
25. Jaké úkoly plnil hrabě?	40
26. Co bylo zvláštní na říšských knížatech?	41

27. Co lze chápat pod pojmem teritorializace? 42
 28. Co byl systém říšské církve? 42

Víra, náboženství, církev

29. Jak se šířilo křesťanství? 43
 30. Proč se křesťanství rozštěpilo? 45
 31. Jak se stala z papežství politická moc? 46
 32. Jaké následky měla exkomunikace? 47
 33. Proč se vyvinulo obročnictví? 48
 34. Proč kláštery potřebovaly fojta? 49
 35. Proč vznikly žebravé řády? 50
 36. V co věřili kacíři? 52
 37. Byla inkvizice nástrojem teroru? 53
 38. Jaký význam měli svědci? 54
 39. Jaká byla představa zázvěti? 55
 40. Co přinesly zbožné nadace? 56
 41. Kolik stála blaženost? 57

Dějiny události

42. Jak vznikl a jak se šířil islám? 58
 43. Které části dnešní Evropy patřily k franské říši? 59
 44. Z kterých rodin pocházeli králové franské a německé říše? 60
 45. Jakou úlohu hrály české země, Polsko a Uhersko coby sousedé německé říše? 63
 46. Který evropský národ založil většinu říší? 65
 47. Oč šlo v boji o investituru? 66
 48. Proč byly křižácké výpravy považovány za spravedlivé války? 68
 49. Co bylo lepší než se vydat na křížovou výpravu do Svaté země? 69
 50. Co bylo interregnum? 71
 51. Odkud přišel mor a jaké měl následky? 72
 52. Kde probíhala stoletá válka a jak dlouho trvala? 73
 53. Jaký význam měly koncily v Kostnici a Basileji? 75

54. Proč nezabránil Západ dobytí Konstantinopole
Turky? 76
55. Odkdy patří Iberský poloostrov ke křesťanskému
Západu? 77

Hospodářství, zemědělství, technika

56. Jak se měnila práce rolníků? 78
57. Jak se kontrolovaly příjmy a výdaje? 80
58. Jak se organizovaly trhy a výroční trhy? 81
59. Jak se zboží dopravovalo a platilo? 82
60. Co byla hanza? 83
61. Proč se řemeslníci sdružovali do cechů? 84
62. Jak se získávala energie? 85
63. Jaký byl stav životního prostředí? 87
64. Jak se stavěly katedrály? 88
65. Kdo vynalezl střelný prach? 89
66. Jak se dostal Kolumbus do Ameriky? 90

Životní styl a životní prostředí

67. Jak vysokého věku se lidé dožívali? 91
68. Jak se zacházelo s dětmi a nezletilci? 92
69. Co se jedlo a pilo? 93
70. Kdy přišly do módy špičaté střevíce? 94
71. Čím se topilo a svítilo? 98
72. Jak špinavý byl středověk? 99
73. Jaké hry se hrály? 100
74. Jak vypadaly vesnice? 100
75. Jak vznikala města? 102
76. Jakou funkci plnily hrady? 103
77. Jak žili mniši a jeptišky? 104
78. Kam se nejrady cestovalo? 105

Vědomosti a jejich zprostředkování

79. Kdo věřil, že země je placatá? 106
80. Jak lidé poznali, kdy mají volno? 108

81. Jak lidé věděli, kdy jsou Velikonoce?	109
82. Odkud lidé věděli, kde roste pepř?	109
83. Je pravda, že číst a psát uměli pouze mniši?	110
84. Hovořilo se ve středověku kuchyňskou latinou?	111
85. Jak bylo možné počítat bez kalkulačky?	112
86. Co ovládal mistr svobodných umění?	113
87. Co přinášelo studium v cizině?	114
88. Kdo uměl ošetřovat nemocné a raněné?	114
89. Co je scholastika?	116
90. Co je humanismus?	117

Umění a literatura

91. Kolikrát se znovuzrodila antika?	118
92. Jaké bylo postavení umělců ve společnosti?	119
93. Co je románský sloh?	120
94. Co je gotika?	121
95. Jak vznikala literatura v národních jazycích?	122
96. Jakých „nákladů“ dosahovaly dobové bestsellery?	123
97. Co se předvádělo na středověkých jevištích?	124
98. Jak je možné, že se dodnes hraje středověká hudba?	126
99. Směl se člověk smát?	126

Dochovaná tradice a souvislost

100. Odkud se dovídáme o středověku?	127
101. Zač vděčíme středověku?	129

<i>Časová tabulka dějin středověku</i>	132
--	-----

<i>Literatura</i>	143
-------------------	-----

<i>Jmenný rejstřík</i>	145
------------------------	-----

<i>Zeměpisný rejstřík</i>	147
---------------------------	-----

<i>Věcný rejstřík</i>	150
-----------------------	-----

<i>Seznam vyobrazení</i>	159
--------------------------	-----